

DZIEN BYDGOSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dzisiejszy numer liczy **12 str.**

Redakcja przyjmuje codziennie od godz. 10-12 w pol. Reklamsów Redakcja nie wraca

Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza

Konto czekowe P. K. O. Nr. 205.102

Cena numeru w Bydgoszczy i na prowincji **gr 20**

Redakcja Administracja: Mostowa 6, Tel. 22-18

Tel. Redakcji dzienny 22-18 nocny 16-80

Rok IV.

Bydgoszcz, czwartek 25 maja 1933

Nr. 119

Brytyjski projekt rozbrojeniowy w ogniu dyskusji konferencji genewskiej

Genewa, 24. 5. (PAT). Komisja główna Konferencji Rozbrojeniowej przystąpiła wczoraj zgodnie z decyzją prezydium do pierwszego czytania rozdziału projektu brytyjskiego dotyczącego materiału wojennego, przewidującego w szczególności ograniczenie kalibru artylerji i tonażu czołgów oraz zniszczenie zabronionego materiału wojennego etapami w ciągu trzech lat.

Delegat Rzeszy Nadolny oświadczył, że wycofuje zgłoszone poprzednie poprawki do tej części projektu i przyjmuje ją pod warunkiem, że nie zostanie ona poważnie zmieniona przez poprawki innych delegacji. Delegat niemiecki zgłosił natomiast nową poprawkę, a mianowicie, że działa których kaliber wynosi od 15 do 155 mm, które plan brytyjski pozostawia państwu pod warunkiem, że nowo fabrykowane nie przekraczające 115 mm będą zniszczone w ciągu 5 lat.

Delegat turecki domagał się w imię równości praw zniesienia specjalnego reżimu w dziedzinie rozbrojenia.

Paul Boncour w odpowiedzi oświadcza, że chodzi tu o rewizję postanowień traktatowych, które może nastąpić tylko w ramach art. 19 paktu Ligi

DELEGAT POLSKI MINISTER RACZYŃSKI przypomina, że delegacja polska pragnie uzupełnienia projektu brytyjskiego kilkoma niezbędными postanowieniami, które sformułowała w zgłoszonych już uwagach. Dotyczyły one: 1) ściślejszej kontroli, 2) zniesienia formy kontroli prywatnej fabrykacji broni, 3) zakazu dozbrojania się. Podczas zgłoszenia tych uwag sytuacja uległa zmianie. Punkty pierwszy, a zwłaszcza trzeci spotkały się z takim parciem, że można je uważać za przyjęte prawie przez wszystkich. Orędzie prezydenta Roosevelta i deklaracja Normana Davisa pozwala spodziewać się, że zasada „żadne dozbrojanie” zostanie integralnie włączona do konwencji. Kwestie fabrykacji broni oraz stopniowego ujednolicenia materiału wojennego także powinny być uwzględnione w ostatecznym tekście konwencji.

OBSZERNE PRZEMÓWIENIE WYGŁOSIŁ NASTĘPNIE PAUL BONCOUR, który oświadczył, że nie może dokładnie przedstawić jaką redukcję materiału wojennego Francja będzie mogła się zgodzić. Będzie ona zależała od decyzji w dziedzinie bezpieczeństwa, kontroli i ujednolicenia typu armji. Poza to Francja nie mogłaby się zgodzić na przewidziane w projekcie brytyjskim ograniczenie i zniesienie pewnych rodzajów materiału wojennego, gdyby prywatny przemysł wojenny mógł dalej produkować zabroniony sprzęt. Wreszcie Francja bronić będzie tezy, że nie należy niszczyć istniejącego sprzętu wojennego, ale należy oddać go do dyspozycji Ligi Narodów.

Przemówienie Paul Boncoura, które broniło tradycyjnego stanowiska delegacji francuskiej w sprawie materiału wojennego i uchyliło się od wypowiedzenia się czy Francja przyjmuje plan brytyjski wywołało wielkie niezadowolenie w kołach stolicy Niemiec. Min. Raczyński u Paul - Boncoura.

Genewa, 24. 5. (PAT). Minister Raczyński odwiedził wczoraj po południu ministra spraw zagr. Francji Paul Boncoura, z którym odbył półgodzinną rozmowę.

Nie dajmy uwieść się pięknie brzmiącym słówkom

Prasa francuska o sytuacji na Konferencji Rozbrojeniowej

Paryż, 24. 5. (PAT). Prasa francuska obszernie komentuje ostatnie przemówienie Normana Davisa w Genewie. Oświadczenie to przyjęte naogół zostało przez prasę rzeczowo. Zdaniem wielu dzienników, oświadczenie to zawiera maksimum tego, co w obecnych wewnętrznych warunkach amerykańskich może zaoferować Europie prezydent Roosevelt. Za najważniejsze momenty deklaracji Davisa prasa uważa: KATEGORYCZNE PRZECIWSTAWIENIE SIĘ PONOWNEMU ZBROJENIU SIĘ NIEMIEC, decyzję w sprawie stałej i automatycznej kontroli zbrojeń, jasne sprecyzowanie określenia napastnika i wreszcie gotowość Ameryki do współdziałania w organizacji bezpieczeństwa w ramach paktu Ligi Narodów. To są zdaniem prasy francuskiej dodatnie ustępy deklaracji, które w gruncie rzeczy nie wnoszą nic specjalnie nowego do poprzedniego oświadczenia Roosevelta. Są jednak również i momenty, które opinia francuska przyjmuje z dużymi zastrzeżeniami.

Szczególnie wnikliwej analizie słabszych stron deklaracji Davisa poświęcony jest artykuł Pertinaxa w „Echo de Paris”. Autor artykułu uważa, że oświadczenie Ameryki o gotowości współpracy z innymi państwami w kwestji gwarancji bezpieczeństwa zostało niemal całkowicie zniweczone zastrzeżeniem o swobodnej decyzji w przyjęciu lub odrzuceniu przez Stany Zjednoczone wniosku, dotyczącego ewentualnej blokady napastnika. Jest to zdaniem Pertinaxa zbyt słaby postęp psychologicznie amerykańskiej, nie dający w istocie żadnej gwarancji na przyszłość.

Również określenie napastnika pozostawia dużo do życzenia, gdyż ewentualne kombinacje wojskowe hitlerowców w Gdańsku, skierowane przeciwko Polsce lub Austrii o charakterze anschlussowym z trudnością dadzą się podciągnąć pod określenie, proponowane przez Amerykę. Pertinax dochodzi do wniosku, że rząd premiera Daladiera nie powinien dać się uwieść pozornej konieczności rozbrojenia Francji wobec Niemiec i Włoch.

Niemcy pozostawiali zawsze Węgry na lodzie

Budapeszt, 24. 5. (PAT). Na posiedzeniu izby niższej legitymista Sigray wypowiedział się na rzecz unji personalnej z Austrią, wskazując, że „Anschluss” zagraża niepodległości Węgier.

Z drugiej strony przedstawiciel legitymistów deputowany Hunyady nazwał fatalnym błędem ministra spraw zagranicznych łączenie sprawy rewizji granic Węgier z rewizją postanowień traktatu wersalskiego. W obecnym układzie stosunków Węgry powinny oddzielnie od Niemiec walczyć o rewizję traktatu w Trianon.

Następnie przemawiał minister spraw zagranicznych Kanya, oświadczaając, że ze współpracy Węgier i Niemiec na konferencji rozbrojeniowej wynika wspólność interesów. Obawa przed zradyzalizowaniem zagranicznej polityki Rzeszy jest nieuzasadniona. Dowodem tego jest znormalizowanie stosunków między Rzeszą a Rosją, oraz ostatnie oświadczenie Hitlera. Według mówcy również sprawa „Anschlussu” traktowana jest przez Hitlera z punktu widzenia interesów europejskich.

Z kolei przemawiał deputowany Zsilinszky, który oświadczył, że rykerskość wobec Niemiec jest zbyt duża, gdyż Niemcy pozostawiali zawsze Węgry na lodzie. Mówca wyraził ubolewanie, że minister Kanya nie poświęcił cieplejszych słów Francji, ani Polsce, zaznaczając w końcu swojego przemówienia, że rozwój polityki europejskiej wykaże błędność zapatrywań ministra Kanya.

Japończycy zajmą Pekin w ciągu trzech najbliższych dni

Londyn, 24. 5. (PAT). Według otrzymanych wczoraj z rozmaitych źródeł wiadomości z Dalekiego Wschodu porozumienie co do rozjemstwa miało istotnie dojść do skutku między wojskami chińskimi a japońskimi. Na mocy tego rozjemstwa wojska japońskie gwarantować mają wojskom chińskim bezpieczne wycofanie się z Pekinu i odwrót z tej części frontu. W Londynie liczą się z faktem zajęcia Pekinu przez wojska japońskie w ciągu najbliższych trzech dni. Narazie wzmocniane są w Pekinie ochrone wojska obcych placówek dyplomatycznych, bowiem nie jest spodziewane, aby Japończycy skoncentrowali w samym Pekinie dość wojska dla skutecznej ochrony miasta na wypadek rozruchów rewolucyjnego tłumu chińskiego.

Walka Roosevelta z Morganem

Londyn, 24. 5. (PAT). City londyńska poruszona jest wiadomością o rozpoczętej wczoraj przed specjalną komisją senatu amerykańskiego inwestycji operacji finansowych największego finansisty świata Morgana, stojącego na czele banku o wszechświatowej potęgę. Inwestycja ta, zarządzana pod naciskiem prezydenta Roosevelta jest jednym ze sposobów walki Roosevelta z wszechwładztwem wielkich finansistów w życiu publicznym Ameryki. Morgana broni całe kolegium najświetniejszych prawników z byłym ambasadorem amerykańskim w Londynie Johnem Davisem na czele.

B. Kronprinz — hitlerowcem

Berlin, 24. 5. (PAT). Prasa donosi, że kronprinz Wilhelm wstąpił do narodowo-socjalistycznego korpusu samochodowego.

Lot polski przez

ATLANTYK

opisany piórem kpt.

SKARŻYŃSKIEGO

Czytać możecie

WYŁĄCZNIE

W GAZECIE POLSKIEJ

Druk rozpoczynamy 1 czerwca r. b.

Ks. Prymas Hlond w Wiedniu

Wiedeń, 24. 5. (PAT). „Weltblatt” donosi, że prymas Polski ks. kardynał Hlond ma przybyć do Wiednia w sobotę. Ks. prymas odbędzie konferencję w sprawie udziału katolików polskich w zjeździe katolickim w Wiedniu.

Przed stabilizacją dolara i funta

Paryż, 24. 5. (PAT). Z Waszyngtonu donoszą, że w dniu dzisiejszym rząd Stanów Zjednoczonych ogłosił ma deklarację, dotyczącą stabilizacji dolara i funta szterlinga.

Sprawa ta otoczona jest narazie tajemnicą. Kola finansowe Ameryki przypuszczają jednak, że stabilizacja nie będzie ostateczna. — Embargo na złoto będzie w dalszym ciągu utrzymane, natomiast stabilizacja oparta będzie na faktycznym stanie rzeczy ustalonym ostatnio na światowych rynkach pieniężnych dzięki interwencji Londynu i Nowego Jorku

Zawiadamiamy

niniejszem, że Państwowa Fabryka Nawozów Sztucznych w Chorzowie stworzyła w naszej Cukrowni skład konsygnacyjny

SALETRY SODOWEJ

którą pp. Rolnicy mogą u nas nabywać w oryginalnym opakowaniu po cenie fabrycznej, a mianowicie 33.80 zł. za 100 kg.

CUKROWNIA CHEŁMZA

Spółka Akcyjna.

3004

Uwaga! Polska Żegluga Rieczna „VISTULA“ Uwaga!

Spółka z ograni. odpowiedzialn. — Agentura w Grudziądzu Przystań na Wiśle — Tel. 472

Odjazd statków z Grudziądza do Gdańska	o godz. 17-tej
z Grudziądza do Tezowa	2-iej w nocy
do Warszawy	18-iej
do Warszawy	23-iej*)

Ceny biletów z Grudziądza do Gdańska

kl. I	II	III
10.—	6.—	4.50
Warszawy jednostronne	16.50	9.90
Warszawy jednostronne	13.20	8.80

*) po przybyciu statku z Gdańska

W klasie I i II-giej miejsca sypialne i numerowane. Kajuty 2 i 4-ro osobowe.

Przewóz towarów statkami pasażersko-towarowymi i statkami holowniczymi (ładunki berlińskie) na wszystkich liniach od Sandomierza do Gdańska, Gdyni, Łodzi i Bydgoszczy od 30—50 procent taniej od stawek kolejowych.

Okazyjna sprzedaż nieruchomości

Osieczno k. Czerna: 8 pok. dom mieszkalny, gospodarczy, nieczynny taras, 32 morgi ziemi na przeciwko dworca wódródlesiu. Blizsze informacje w Komunalnej Kasie Oszczedności w Kościerzynie. 2947

Wpisy

do Szkoły Gospodarczej i Zawodowej w Grudziądzu ul. Trynkowa 19, przyjmuje kancelaria szkolna w godzinach od 9—10 tej. Dla niezamożnych ulgi, córki urzędników państwowych bezpłatnie. 2787

Magazyn

z bocznicą kolejową, 26 | 29 mtr. z obszernym oparkiem podwórkiem do wzdzierzawienia wzgl. sprzedania. Zgłoszenia do Administracji pod nr. 2878.

Bacność Rolnicy i Mleczarnie!

Pocynowanie wszelkich maszyn mleczarskich wykonuje F. Kujawski, Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza, Toruń. 2971

Do wdzierzawienia

kiosk z trafiką osobie solidnej, na sezon letni — już uruchomiony. Zgłoszenia „Gazeta Morska“ Gdynia. 3009

Święto wiosny i Młodzieży

Polska Żegluga Rieczna „VISTULA“

urządza w czwartek 25-go maja 1933 r. dwugodzinna wycieczkę po Wiśle specjalnym statkiem spacerowym „CHOPIN“
Odjazd z przystani „Vistuli“ o godz. 8, 10, 12, 14, 16 i 18-tej. Statek przystawać będzie w Ciechocinku. Na statku (12, 14, 16, i 18-tej) orkiestra. 3007
Ceny biletu
Dla młodzieży szkolnej i dzieci 50 groszy.

Z masy upadłościowej bardzo korzystnie na sprzedaż

130 nowych okien okutych

o wymiarze 130x100. Oferty przyjmuje Zarządca masy Ignacy Wierzbowski, Toruń, ul. Sienkiewicza 15.

Z prawami szkół państwowych 8056

8-klasowe gimnazjum żeńskie G. Winogrodzkiego w Wejherowie
przyjmuje zapisy do wszystkich klas, poczynając od klasy 2-giej.
Przy gimnazjum wstępne klasy koedukacyjne, przygotowujące do gimnazjum nowego typu

Dekretem p. prezesa Sądu Apelacyjnego w Toruniu z dnia 18 maja 1933 r. zostałem mianowany

zastępcą notariusza Reitera w Brodnicy

Z dniem dzisiejszym objąłem urządowanie w kancelarii adwokata i notariusza Reitera w Brodnicy ul. Kamionka 26.

Włodzimierz Tarczyński. 3002

Wojewódzkie Sanatorium dla Piersiowo Chorych w Smukale pod Bydgoszczą

Najnowsze metody leczenia. Trwałe wyniki lecznicze. Oddzielny pawilon dla ozdrowieńców. Sosnowe lasy.

Pobyt od 6 zł. dziennie bez innych dopłat. Przyjmuje się osoby prywatne, członków Kas Chorych i Zakładów Ubezpieczeń, urzędników i ich rodziny.

Żądajcie prospektów w. 2739

SAMOZATRUCIE

NA TLE WĄTROBY.

SAMOZATRUCIE bywa przyczyną wielu dolegliwości (ból artretyczny, łamanie w kościach, bóle i zawroty głowy, wzdęcia, odbijania, bóle w wątrobie, niesmak w ustach, brak apetytu, swędzenie skóry, skłonność do obstrukcji, plamy, zmarszczki i wyrzuty na skórze, skłonność do tycia, podenerwowanie i bezsenność, nerwowe bicie serca, mdłości, język obłożony). TRUCIZNY wewnątrzne wytwarzające się we własnym organizmie, zanieczyszczają krew, niszczą organizm, i przyspieszają starość. Choroby z samozatrucia i złej przemiany materii LECZĄ NIE LEKARSTWA A KREW CZYSTA. Wątroba i nerki są organami oczyszczającymi krew i soki ustroju. Najracjonalniejszą i zgodną z naturą kuracją jest unormowanie czynności wątroby i nerek. 30-letnie doświadczenie i najwyższe odznaczenia wykazały że zioła lecznicze

„CHOLEKINAZA“ H. Niemojewskiego

jako żółciomoczopędne są jedynym naturalnym czynnikiem odciażającym sokłi ustroju od trucizn własnych i zapewniającym szybki powrót do zdrowia. Bezpłatne broszury Dr. med. T. NIEMOJEWSKIEGO otrzymać można w labor. fiz.-chem. „CHOLEKINAZA“ H. NIEMOJEWSKIEGO, Warszawa, N.-Świat 5- (J) na prowincję wysyłka poczta.

Dr. med. T. Niemojewski przeniósł przyjęcia chorych w Warszawie z ul. Litewskiej Nr. 3 na ulicę Koszykową Nr. 1 (róg Al. Ujazdowskiej.)

SPRZEDAŻ

Radjo

z głośnikami na prąd sprzedam. Toruń, Prosta 21/23, m. 3. 3022

Trumny

polecam po znizonych cenach. Toruń, św. Ducha 6, lewa strona, drugi skład trumien. Słowiński. 2814

Kawiarnia

dobrze zaprowadzona, z całym urządzeniem, kolonialką z urządzeniem lub bez, różne gablotki, stolarz do okna wystawowego, większa ilość lamp sufitowych restauracyjnych korzystnie na sprzedaż. Informacji udziela „Stala Okazja“, Bydgoszcz, Gdańska 10. 3011

Sprzedamy

zaraz korzystnie kompletne urządzenie sklepu kolonialnego-żelaza oraz z okna wystawowe ca. 200x270 cm. Komunalna Kasa Oszczędności Chełmża. 3003

Soł wiśniowy

konserwowany kwasem mrowczanym z roku 1932 na sprzedaż około 1500 litr. Zgłoszenia Marjan Flieger, Pniewy Poznańskie. 3014

Tapety

nowy transport rolka począwszy zł. 0.53
Jan Kapczyński
HURTOWNIA LAKIERÓW I FARB
ul. Szeroka róg Mostowej. Ul. Szczytna nr. 15. 2688

Wózki dziecięce

poleca „Fabryka Wózków Dziecięcych“ Bydgoszcz, 3-go Maja 12. Ceny fabryczne! 2813

RÓŻNE

Letnisko.

Pokoje lub z kuchnią koło Bydgoszczy. Park, woda, las, tanio do wynajęcia. Zgł. do „Dnia Bydgoskiego“ Bydgoszcz, Mostowa 12. 3010

Zarząd Gminy

w Lubiance pow. toruński, podaje do wiadomości, że w wtorek, dnia 30 maja 1933 o godz. 15-tej odbędzie się licytacja drzew owocowych (przeważnie czereśni). Przed licytacją wadajum w kwocie 20 proc. sumy wywołującej. Blizsze warunki przy licytacji. Zarząd Gminy Lubianka. 3020

4 pokojowe

komfortowe mieszkanie bardzo słoneczne, 8 minut od ratusza oraz 2-pokojowe, wygodny, niski parter, wynajmę. Zgłoszenia Toruń, Stary Rynek 18, l. p. 3021

18 letnia panna

z maturą handlową (zna stenografię) poszukuje odpowiedniej posady, za skromnym wynagrodzeniem. Zgłoszenia do Admin. „Dnia Pomorskiego“ Toruń

SŁODZINY

ok. 30 gr.

oddaje dziennie w każdej ilości

Browar Kuntersztyn

Sp. Akc. 3023
Grudziądz Tel. 38.838

Unieważniam

książeczkę wojskowa na nazwisko Bolesław Feliks Fryc, wydaną przez P.K.U. Toruń. 3019

Ostrzeżenie

Tylko Centralina Michałowska tuczy szybko świnię, krowy dają więcej mleka, kury noszą pińki. (Żądać wszędzie). 2874

Skradziony

wykaz osobisty na nazwisko Ella Scheffler, urodz. 27. 8. 1905 unieważniam. 2927

Korespondentka

polsko-niemiecka, ze znajomością języka rosyjskiego, z wykształceniem gimnazjalnym i kilkuletnią praktyką poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Administracji „Gazety Gdańskiej“ nr. 1382. 2973

KWIT ABONAMENTOWY.

Do Urzędu Poczтового w

Zamawiam niniejszem abonament *) na „DZIEŃ POMORSKI“, „GAZETA MORSKA“, „DZIEŃ GRUDZIĄDZKI“, „GAZETA GDANSKA“, „DZIEŃ BYDGOSKI“ na mies. czerwiec 1933 r. i proszę należność — zł. 3.39 pobrać przez listowego.

Imię i nazwisko _____
Miejscowość _____ Poczta _____

KWIT POCZTOWY

Odbiór kwoty zł. 3.39 tytułem prenumeraty *) „DZIEŃ POMORSKI“, „GAZETA MORSKA“, „DZIEŃ GRUDZIĄDZKI“, „GAZETA GDANSKA“, „DZIEŃ BYDGOSKI“, za mies. czerwiec 1933 r. potwierdzam.

_____ dnia _____

*) Niestosownie przekreślić.

KWIT ABONAMENTOWY.

Do Urzędu Poczтового w

Zamawiam niniejszem abonament *) na „DZIEŃ POMORSKI“, „GAZETA MORSKA“, „DZIEŃ GRUDZIĄDZKI“, „GAZETA GDANSKA“, „DZIEŃ BYDGOSKI“ na miesiąc czerwiec 1933 r. i proszę należność — zł 3.39 pobrać przez listowego

Imię i nazwisko _____
Miejscowość _____ Poczta _____

KWIT POCZTOWY

Odbiór kwoty zł. 3.39 tytułem prenumeraty *) „DZIEŃ POMORSKI“, „GAZETA MORSKA“, „DZIEŃ GRUDZIĄDZKI“, „GAZETA GDANSKA“, „DZIEŃ BYDGOSKI“, za miesiąc czerwiec 1933 r. potwierdzam.

_____ dnia _____

*) Niestosownie przekreślić.

